

Tartuntatautilain väliaikaisen 48a § soveltaminen

- Sote henkilöstön Covid-19 suoja

Työryhmä Raija Ruoranen, Taru Kotiniitty, Päivi
Salonen, Tapio Koskimaa, Katja Vihusaari ja
Reetta Huttunen

Tartuntatautilain väliaikainen 48 a § muutos

- Voimassa määräajan 1.1-31.12.2022.
- Lakimuutoksen tarkoitus on suojata Covid-19 taudilta vakaville seuraamuksille alttiita potilaita/ asiakkaita sosiaali- ja terveydenhuollossa.
- Työnantaja voi käyttää lain soveltamista vaativissa tehtävissä vain työntekijöitä, joilla on suoja rokotuksien tai puolen vuoden sisällä sairastetun Covid-19 taudin kautta saatuna (Poikkeuksena hätätilanteet).
- Työntekijä, joka ei voi lääketieteellisestä syystä ottaa rokotetta, voi osoittaa suojan Covid-19 testin negatiivisella tuloksella (72 tuntia voimassa).
- Koronarokote on tartuntatautilain 45 § tarkoittama vapaaehtoinen rokote.
- Laki on säädetty potilaiden suojaamiseksi.

Vaihtoehtoinen työ

- Työntekijälle, joka ei esitä koronarokotteen tai sairastamisen tuomaa suojaa, on ensisijaisesti tarjottava muuta työsopimuksen mukaista työtä. Mikäli työsopimuksen mukaista työtä ei ole löydettävissä, tarjotaan työntekijälle muuta sopivaa työtä.
- Jos vaihtoehtoisia työtehtäviä ei ole löydettävissä tai työntekijä ei ota työtä vastaan, työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta työntöön estymisen ajalta.

PSHP/ Tays-tiloissa lähikontaktit

- Tehtävät, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski asiakkaalle tai potilaille. Tällä tarkoitetaan kaikkia niitä tehtäviä ja toimenpiteitä, joissa asiakkaalla tai potilaalla on Covid-19-taudin tartuntamekanismit tuntien mahdollisuus altistua kyseiselle taudille. Lähikontaktilla tarkoitetaan fyysisen kontaktin lisäksi tilannetta, jossa työntekijä työskentelee taudille alttiiden potilaiden tai asiakkaiden läheisyydessä, esimerkiksi samalla osastolla.
- Suoja tulee olla kaikilla potilaiden hoitoon, tutkimiseen, kuntouttamiseen sekä ohjaamiseen osallistuvilla työntekijöillä seuraavissa työtiloissa:
 - kaikki sairaalaosastot
 - päivystysvastaanotot ja ajanvarausvastaanotot
 - operatiivinen toiminta
 - synnytys- ja raskauden seurantayksiköt
 - ensihoito
 - dialyysiyksiköt
 - laboratorion näytteenotto osastoilla ja näytteenottopisteissä
 - kuvantamisen tilat
 - terapia- ja kuntoutustilat, ohjaustilat
 - sairaalan sosiaalityön tilat, joissa tavataan asiakkaita ja potilaita
 - kotisairaaloiminta tai muu kotiin tai muuhun lähikontaktiin tuotettu palvelu.

Covid-19 taudin vakaville seuraamuksille alttiiden potilaiden kanssa työskentelevät ammattiryhmät, jotka ovat lähikontaktissa taudille alttiisiin potilaisiin tai asiakkaisiin

- Lääkärit ja hammaslääkärit (ml ostopalveluhenkilöstö)
- Hoitohenkilöstö: kenttäjohtajat, ensihoitajat, sairaanhoitajat, kätilöt, röntgenhoitajat, fysioterapeutit, laboratoriohoitajat (ml näytteenottoon osallistuvat), lähihoitajat, mielenterveyshoitajat, ohjaajat, sosionomit, suuhygienistit jne
- Osastonsihteerit, tekstinkäsittelijät
- Sairaalahuoltajat
- Potilaskuljettajat
- Erityistyöntekijät (esimerkiksi potilas-/asiakaskontakteissa fyysikot, psykologit, sosiaalityöntekijät, ravitsemusterapeutit, kuntoutusohjaajat, apteekin työntekijät)

Muita ryhmiä, jotka ovat lähikontaktissa taudille alttiisiin potilaisiin tai asiakkaisiin

- Alla olevien ryhmien selvitysvastuu on kunkin sopimuksen yhteyshenkilöllä tai tehtävään nimetyllä – selvitys todennetaan tehdyksi, mutta mitään listoja ei kerätä.
 - Ostopalveluilla hankittu henkilöstö
 - Palvelun tuottaja varmistaa sopivuuden
 - Muut
 - Esimerkiksi askartelunohjaajat, sairaalaklovnit, tulkit, sairaalapastorit, sairaalakoulun opettajat –
 - Tarkistus sovitaan kunkin toimijan/ palvelun tuottajan kanssa
 - Opiskelijat
 - Kuten muunkin soveltuvuuden toteaminen oppilaitoksissa - ohjeistus

Periaatteet rokotussuojan selvittelyssä

- Työntekijä vastaa oikean tiedon tuottamisesta, kun ao tehtävän rokotussuojan tarve on todettu.
- Työnantajan edustajalla, esihenkilöllä on oikeus tarkistaa rokotustieto tai sairastettu koronatauti virallisesta todistuksesta (HR-johtajan päätös työntekijöiden terveystietojen käsittelystä 3.5.2018).
- Työntekijöiden terveystietoja ei tallenneta sairaanhoitopiirin järjestelmiin.
- Esihenkilö tallentaa työntekijöiden tarkistuslistan Lokeroon, jossa sitä säilytetään vain sen hetken, kun tiedon kerääminen ja tarkistaminen sitä edellyttää.
- Kokonaisuutta seurataan ja lain toimeenpanoa valvotaan.

**Sujuva
selvittely**

Työntekijän kirjallinen selvitys

- Koronapassi voi olla sähköisessä muodossa (puhelimessa) tai tulostettuna.
 - Tietoja ei saa tarkistaa koronatodistuksen lukijalla.
 - Sairastetusta koronataudista tarvitaan todistus/ kopio omakannasta, jos ei omakannasta tiedot selviä riittävästi.
- Tartuntatautilain 48 a velvoitteen täyttyminen todennetaan rokotuksilla joten on tarkistettava rokotusten riittävä määrä.
- Työntekijän on toimitettava selvitys 1.2.2022 mennessä.
 - Työstä poissa ollessa selvitys tehdään heti työhön paluun jälkeen.

Riittävän suojan määritelmä rokotusten ja sairastetun taudin perusteella

- Covid-19-rokotuksen antamalla suojalla tarkoitetaan suojaa, joka henkilölle muodostuu täyden covid-19-rokotesarjan vaikutuksena. Covid-19-rokotuksen antamalla suojalla tarkoitetaan myös suojaa, jonka covid-19-taudin enemmän kuin kuusi kuukautta aikaisemmin sairastanut henkilö on saanut yhden covid-19-rokotuksen saatuaan.
- Niissä tehtävissä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille, tulee covid-19-tautia vastaan saavutettavaa suojaa myös ylläpitää mahdollisesti tarvittavilla tehosterokotuksilla.
- Rokotussuojan ja sairastetun taudin minimivaatimus on seuraava:
 - vähintään kaksi koronarokotusta (Omakantamerkintä: 2/2 tai 3/3) tai
 - vähintään yksi koronarokotus ja sairastettu koronavirustauti (Omakantamerkintä 1/1)
 - enintään kuusi kuukautta aikaisemmin sairastetun laboratoriovarmistetun taudin antama suoja covid-19-tautia vastaan (Omakantamerkintä sairastetusta covid-19 taudista)
- Sote-työntekijöille on tarjottu kolmatta rokotusannosta syksystä 2021 lähtien. Tästä syystä jo tässä vaiheessa tarkistetaan niiden sote-työntekijöiden suoja, joiden suoja ylittää em. suojan, eli henkilöt, joilla on 3 rokotusta (Omakantamerkintä 3/3).

Tietojen tulkinta Omakannasta ladatuista koronapasseista

- Työntekijä on saanut täyden rokotussarjan, jos rokotustodistuksessasi on "saadut rokoteannokset" -kohdassa merkintä 1/1, 2/2 tai 3/3. Merkintä on näkyvässä, kun viimeisimmästä rokotuksesta on kulunut 7 päivää.
- Rokotesuoja on täysi myös tilanteissa, kun rokotustodistuksessa on merkintä 3/2 tai 3/1. Nämä merkinnät tarkoittavat, että todistus on heti voimassa ja työntekijä on saanut tehosteen, vaikka onkin aiemmin saanut aiemmin täyden rokotussarjan.
- Rokotussuoja ei ole täysi, jos rokotustodistuksessa on merkintä 1/2 tai 2/3. Näissä tapauksissa rokotussarja on vielä kesken.

Lääketieteelliset syyt rokottamattomuuteen

1. Jos henkilö on saanut vakavan allergisen reaktion (anafylaksia) aiemman koronarokotuksen jälkeen, eikä vaihtoehtoista rokotetta ole tarjolla.
 2. Jos henkilö on aiemmin saanut anafylaktisen reaktion polyetyleeniglykolista (Moderna ja Pfizer) tai polysorbaatti 80 (Janssenin rokote) –valmisteista, eikä vaihtoehtoista valmistetta ole tarjolla.
 3. Jos henkilöllä on aiemman rokoteannoksen jälkeen todettu myokardiitti tai perikardiitti,. THL ei toistaiseksi suosittele näille henkilöille uusia koronarokotuksia.
 4. Jos henkilö on aiemman rokoteannoksen jälkeen saanut hyvin harvinaisen veren hyytymishäiriön, johon liittyy verisuonitukoksia yhdessä alentuneiden trombosyytti- eli verihiutalemäärien kanssa (tromboottinen trombosytopeeninen syndrooma eli TTS) tai hiussuonivuoto- eli kapillaarivuoto-oireyhtymän eikä vaihtoehtoista valmistetta ole käytettävissä.
 5. Jos henkilö on saanut muun, pitkäkestoisen ja vakavaksi luokiteltavan haitan aiemmin annetusta koronarokotteesta eikä vaihtoehtoista valmistetta ole tarjolla.
 6. Vakavan sairauden hoidon aloitus (esimerkiksi syövänhoito, joka on yleensä määräaikainen este)
- Työntekijän pitää esittää työterveyshuollon lääkärin laatima todistus, että hänellä on lääketieteellinen syy rokottamattomuudelle.

Lääketieteellisillä perusteilla rokottamattoman työntekijän testaus

Testaus keskimäärin joka toinen päivä, jotta 72 tunnin raja pysyy voimassa.

Työntekijällä on koronanäytteenottoon jatkuva lähete kunnan perusterveydenhuollossa tai työterveyshuollossa.

Kotitesti ei ole riittävä

Fimlabin Nekalan näytteenotto:

- Näytteenotto voi tapahtua Fimlab:n Nekalan näytteenottopisteellä, jota varten esihenkilö on antanut työntekijälle todistuksen. Nekalan näytteenotto on auki 8-19.30.
- Näytteenottoon ei tarvitse ajanvarausta, kun näyttää esihenkilöltä saatua todistusta.

Pirte työterveys:

- Työntekijä voi käydä Pirte-työterveyshuollossa näytteenotossa, jolloin työterveyshuollossa on jatkuva lähete. Jatkuvan lähetteen saa samalla kun lääketieteellinen peruste rokottamattomuudelle todetaan
- Työntekijä varaa näytteenottoajan määräajoin työterveyshuollon ohjeen mukaisesti.

Kunnan perusterveydenhuolto:

- Työntekijällä on koronanäytteenottoon jatkuva lähete kunnan perusterveydenhuollossa.
- Näytteenotto tapahtuu henkilön kotikunnassa.

Esihenkilön tehtävät

- Tarkistaa alaisensa työntekijöiden koronarokotussuojan annetun ohjeistuksen mukaisesti.
 - Tässä yhteydessä tarkistetaan myös kolmas rokote, joka useimmilla työntekijöillä jo on.
- Lähettää tiedot työterveyshuoltoon lomakkeella (LP2165) salattuna sähköpostina: Lomake sisältää tiedon työntekijöittäin koronarokotuksen suojasta asteikolla riittävä, täydennettävä ja puuttuva. Lomake tallennetaan ennen lähetystä kustannuspaikkanumerolla ja lähetysten jälkeen tallenne hävitetään. Täydennykset lähetetään uudella lomakkeella ja tallennus kustannuspaikka_järjestysnumero. Lähetysten jälkeen tallenne hävitetään.
- Toimittaa yksikön kokonaistilannetta koskevan tiedon alaisensa työntekijöiden rokotussuojan tarkistamisesta alueensa HR-päällikölle. Tieto sisältää ammattiryhmät, jotka tarkistettu ja kokonaistiedot asteikon mukaisesti lukumäärinä.
- Työntekijöiden koronasuojan tarkistamista ei voi delegoida kenellekään, jolla ei ole oikeutta työntekijän terveystietojen käsittelyyn.
- Ohjaa työntekijät, joilla on lääketieteellinen syy olla ottamatta koronarokotusta työterveyshuoltoon.
- Varmistaa rokottamattomien testaustulokset päivittäin, jos heitä tulee työhön.
- Seuraa työntekijöiden rokotesuojan täyttymistä, mikäli työntekijöiden rokotuskertoissa on puutteita sairastetun koronataudin vuoksi.
- Tarkistaa uusien työntekijöiden rokotussuojan tehtävään ja tehtävänmuutokset, jos rokotussuojaa ei ole aiemmin edellytetty.
- Raportoi esimerkiksi HR-päällikölle tiedot työntekijöistä tehtävineen, joiden rokotussuoja ei ole kunnossa jatkojärjestelyjä varten.
 - Jos yksikössä on järjestettävissä korvaava työ, se voidaan toteuttaa välittömänä yt-menettelynä.
- Toistaa tarvittaessa rokotussuojan tarkistamisen, mikäli pandemian jatkuessa rokotuskertojen suojan määrää lisätään.

Esihenkilön lomakeohjeistus

- Esimies täyttää oman yksikön henkilökunnasta lomakkeen 1.2.2022 mennessä ja lähettää sen Pirteen tallennusta varten.
- Jos koronasuoja ei ole täyttynyt tammikuun loppuun mennessä kaikilla (esim. vajaa rokotussarja) hän täyttää näiden työntekijöiden osalta tarkistuslomakkeen uudelleen ja lähettää sen Pirteen.
- Laki on voimassa 31.12.2022 asti. Esimies huolehtii koko vuoden ajan koronasuojan voimassa olosta ja toistaa tarvittaessa tietojen lähetyksen Pirteen.

Esim. Otettu 1 rokote vuonna 2021 ja sairastettu Korona 1/22. Työntekijän on otettava 2 rokote puolen vuoden kuluttua 7/22 sairastamisesta.

HUOM! Esimies säilyttää lomaketta vain välttämättömän ajan.

Työntekijä, jolla ei ole rokotesuoja kunnossa

- Työntekijän kanssa käydään välitön yhteistoimintamenettelyn mukainen keskustelu.
 - Keskustelussa selvitetään, onko hän hankkimassa suojaa määräaikaan mennessä (viikon sisällä 1. rokote, muut rokotusohjelman mukaisesti).
 - Kun rokotesuoja tulee kuntoon, ei tarvitse jatkaa selvittelyä.
- Jos työntekijä ei ole hankkimassa suojaa hänelle tulee tarjota ensisijaisesti työsopimuksen mukaista työtä, joka ei ole määritelty suojaa vaativaksi.
- Mikäli tällaista työtä ei ole tarjolla tai työntekijä ei ota sitä vastaan työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvoitetta työnteon estymisen ajalta.
- Yhteistoimintamenettely työntekijän kanssa dokumentoidaan:
 - Työntekijää on informoitu rokotuksen tarpeellisuudesta sekä vaihtoehtoisesta tehtävästä (on/ ei ole), ottaa vastaan tehtävän (kyllä/ei ja palkanmaksatusvelvoitteen päättymisestä estymisen aikana (kyllä/ei).
 - Esihenkilö allekirjoittaa ja toimittaa lomakkeen alueen HR-sihteerille, joka tallentaa mahdollisen palkanmaksuvelvoitteen päättymisen Primaan. Kaikki lomakkeet HR-sihteerin toimittaa palvelussuhdeyksikköön (tallennus Lokeroon).
- Yhteistoimintamenettelyn dokumentointiin tarkoitettu lomake julkaistaan 26.1.2022 jälkeen

Muut ratkaisut

- Toimintamallista
 - tehdään HR-johtajan päätös
 - viestitään intrassa
- Pirte, työterveyshuolto rekisteröi terveystiedot määräajan eli 3 vuotta.
 - Erillinen ohjeistus tiedon keräyksestä
- Esihenkilöiden lisäkysymykset oman alueen HR-päälliköllä/ HR-vastaavalle

**Selvitys
yhteistyössä**

PSHP / Tays yhteistoimintaneuvottelu

- Neuvottelut käydään järjestöedustajien kanssa rokottamattomien (ei lääketieteelliset syyt) yt-menettelystä, työjärjestelyistä ja mahdollisesta palkanmaksuvelvoitteen katkeamisesta estymisen aikana.
- Lisäksi järjestöedustajia informoidaan Tartuntatautilain 48 a kokonaisuuden soveltamisesta.
- Neuvottelu pidetään: 26.1.2022 ja 14.2.2022

Kiitos mielenkiinnosta!